Očitovanja saborskih zastupnika i političkih stranaka o transatlantskim trgovinskim sporazumima TTIP i CETA

Mirela Holy, saborska zastupnica i predsjednica stranke

4. svibnja 2015.

1. Koliko ste i iz kojih izvora upoznati s mogućim učincima sporazuma TTIP i CETA po hrvatsko gospodarstvo i društvo?

Prvi puta sam se s informacijama o TTIP-u i CETA-i srela krajem 2013., početkom 2014. godine kada smo se kao stranka pripremali za EU parlamentarne izbore. Prve informacije o TTIP-u dobila sam putem Europske stranke zelenih i njihovih materijala o ovom Sporazumu. U okviru stranke je kolegica Vlasta Toth, u to vrijeme međunarodna tajnica ORaH-a, održala prezentaciju o TTIP-u za vodstvo stranke. Tijekom kampanje jasno smo kao stranka izrazili protivljenje ovom Sporazumu, odnosno načinu njegova donošenja koji je potpuno netransparentan i na taj način suprotan javnom interesu, ali i zbog utemeljene brige da bi njegovom ratifikacijom došlo do snižavanja standarda zaštite okoliša, sigurnosti i proizvodnje hrane, sigurnosti zdravlja ljudi i životinja, snižavanja dostignute razine ljudskih, posebice socijalnih i radnih prava te do pogodovanja interesima multinacionalnih korporacija. 'Službene' materijale o TTIP-u dobila sam kao članica Odbora za gospodarstvo Hrvatskog sabora i taj materijal možete pronaći u prilogu.

2. Koje je stajalište zauzela Vaša stranka odnosno zastupnički klub vezano uz ove sporazume?

Protivimo se ovakvom načinu donošenja i sadržaju TTIP-a. U prilogu ćete pronaći naše objave na temu TTIP-a. U okviru ORaH-a imamo formiranu akcijsku, stručnu grupu koja se bavi isključivo TTIP-om i CETA-om. Grupu vodi kolegica Vlasta Toth, članica Predsjedništva ORaH-a. Kolega Davor Škrlec, potpredsjednik ORaH-a i EU parlamentarac, jedan je od rijetkih hrvatskih EU parlamentaraca koji se intenzivno bavi TTIP-om i radi na informiranju hrvatske javnosti o opasnostima od ovakvog sporazuma.

3. Kakvo je Vaše osobno stajalište te možebitne dileme vezano uz ove sporazume?

Negativno. Ukoliko bi se TTIP-om i CETA-om podigli standardi zaštite okoliša, sigurnosti hrane, poštivanja socijalnih i radnih prava u SAD-u i Kanadi podržala bih takav Sporazum. Nažalost, pregovara se dijametralno suprotno.

4. O kojim pitanjima vezanima uz ove sporazume imate potrebu za više informacija?

Želim znati zbog čega Vlada podržava ovaj Sporazum iako nije napravila procjenu učinka ovog sporazuma na hrvatsko gospodarstvo i društvo u cjelini. Interesira me objektivna, nepristrana, stručna procjena učinka TTIP-a na naše društvo i gospodarstvo.

5. Što namjeravate poduzeti kao zastupnik i zastupnica odnosno kao zastupnički klub u odnosu na ove sporazume?

Nedavno sam postavila Vladi RH pisano zastupničko pitanje na temu TTIP-a. Pitanje, kao i sken odgovora Vlade pronaći ćete u prilogu. Planiram aktivno sudjelovati u svim aktivnostima Sabora vezanima uz TTIP (sjednice odbora, plenarno, tematski sastanci i sl.) te političkim aktivnostima - objavama, press konferencijama, događanjima organizacija civilnog društva raditi na kvalitetnijem informiranju građana/ki o ovom za sudbinu Hrvatske izuzetno važnom sporazumu.

Nansi Tirelli, saborska zastupnica i predsjednica stranke
7. svibnja 2015.

1. Koliko ste i iz kojih izvora upoznati s mogućim učincima sporazuma TTIP i CETA po hrvatsko gospodarstvo i društvo?
O sadržaju sporazuma ne znam dovoljno, a kao saborska zastupnica nažalost moram reći da sam ponajviše o sporazumima informirana iz medija, a tek onda sa stranica Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Ne mogu reći da sam dovoljno dobro informirana o učincima sporazuma, a osobito o mogućim štetnim utjecajima sporazume. U tom smislu mogu izraziti nezadovoljstvo radi netransparentnosti cijelog postupka.

2. Koje je stajalište zauzela Vaša stranka odnosno zastupnički klub vezano uz ove sporazume?
Već sam postupak očigledno ugrožava demokratske standarde. Ono što mene primarno zanima, kao i moju stranku, jest prijetnja daljnjeg narušavanje radničkih prava i eklatantno pogodovanje korporacijama i investitorima kojima država postaje junior partner na neki način. Bojimo se da će doći do niza neravnoteža u zakonodavstvu na štetu lokalnih interesa. Zalažemo se za što širu javnu raspravu nakon koje ćemo zauzeti konačan stav.

3. Kakvo je Vaše osobno stajalište te možebitne dileme vezano uz ove sporazume?
Moj stav je isti. Ozbiljno sam zabrinuta radi daljnje bagatelizacije javnog dobra za korist privatnog. Bojim se da će nam zdravstvo uskoro postati nedostupno na način na koji je to bilo do sada. A zabrinjava me, obzirom da možemo proizvoditi zdravu hranu, mogućnost invazije GMO hrane na naše tržište.

4. O kojim pitanjima vezanima uz ove sporazume imate potrebu za više informacija?
Puno toga mi nedostaje, a svakako bih htjela imati više informacija o ISDS-u odnosno mehanizmu rješavanja sporova između investitora i države.

5. Što namjeravate poduzeti kao zastupnik i zastupnica odnosno kao zastupnički klub u odnosu na ove sporazume?
Inzistirat ću da u Saboru otvorimo kvalitetnu raspravu, informirat ćemo i javnost o potencijalnim opasnostima te sudjelovati u konstruktivnim raspravama u javnosti i putem medija. Svjesni smo da sporazum, mislim prije svega na TTIP, otvara nove mogućnosti za europsko gospodarstvo, ali isto tako i za američko. Kako će se sve to odraziti na Hrvatsku nije bez mnogih pitanja. Sporazum će dugoročno utjecati na naše živote i moramo znati što nas čeka ukoliko se usvoji!

Dragutin Lesar, saborski zastupnik

4. svibnja 2015.

1. Koliko ste i iz kojih izvora upoznati s mogućim učincima sporazuma TTIP i CETA po hrvatsko gospodarstvo i društvo?
Vrlo šture inforamacije iz domaćih medija. najviše informacija dobio sam iz brušure koje ste mi poslali, a kasnije i iz radnog materijala Službe za EU poslove Sabora.

2. Koje je stajalište zauzela Vaša stranka odnosno zastupnički klub vezano uz ove sporazume?
Klub zastupnika razmatra mogućnost podnošenja interpelacije o radu Vlade jer ni u jednom dokumentu jasno nije odgovoreno na pitanje dali TTIP podliježe ratifikaciji u parlamentima – članicama EU a Vlada RH o tome šuti.

3. Kakvo je Vaše osobno stajalište te možebitne dileme vezano uz ove sporazume?
U potpunosti se protivim potpisivanju TTIP-a.

4. O kojim pitanjima vezanima uz ove sporazume imate potrebu za više informacija?
Osim proceduralnih pitanja najviše me zabrinjava područje radnih prava, javnog zdravstva i zaštite potrošača.

5. Što namjeravate poduzeti kao zastupnik i zastupnica odnosno kao zastupnički klub u odnosu na ove sporazume?
Osim interpelacije pokušavam na društvenim mrežama stvoriti interes građana na tu temu. Do sada bez ikakvog uspjeha.

Robert Jurčić, predsjednik odbora za gospodarstvo

Pošto smatramo da je dužnost svih stranaka da iznesu svoje stajalište o događajima u Hrvatskoj koja će ostaviti dugoročni efekat na razvoj našeg društva mi iz Bloka umirovljenici zajedno smo odlučili odgovoriti na pozive sindikata i poslati naša stajališta o Transatlantskom trgovinskom i investicijskom partnerstvu (TTIP).

U ovom sažetku našeg stajališta BUZ će se baviti samo ekonomskim efektom TTIPa dok ćemo u potpunosti ignorirati druge iznimno važne činjenice. Jedna od tih važnih činjenica koje nisu obuhvaćene ovim sažetkom je ona da se hrana ne može prodavati u EU dok proizvođač ne dokaže da je ona sigurna dok se u SAD treba dokazati da je hrana štetna kako bi se zabranila njena prodaja što kod nas izaziva iznimnu zabrinutost po pitanju sklapanja ovog sporazuma.

Glavne zagovornike TTIPa na području Europske unije čini nekoliko ekonomskih instituta zaposlenih od strane same unije ili pojedinih država da napišu prognoze efekata ovog sporazuma na ekonomije država članica. U svrhu analize mi smo obradili izvještaje Ecorysa i CEPRa koji ispadnu najvažniji pošto drugog najčešće spominju zagovornici TTIPa, dok je prvi počeo s radom na ovom projektu prije početka samih pregovora.

Oba ova zagovornika kao i ostali iz ove skupine spominju pozitivan gospodarski efekat daljnje trgovinske liberalizacije i oba koriste kako bi to dokazali ekonomski model Svjetske banke imena Global Trade Analysis Project (GTAP). Zanimljivo je da se kod svoje analize CEPR djelomično odriče tog modela navodeći da on ne može niti približno točno predvidjeti budućnost jer nema dovoljno podataka. Bez obzira na to obje ova instituta navode pozitivan efekat TTIP na ekonomiju Europske unije i SAD s tim da će osim porasta trgovine koji će kompenzirati potencijalni pad poljoprivrede doći do povećanja plaća od 70 kuna po osobi 10 godina nakon što ovaj sporazum zaživi.

U svrhu ove kratke analize kao glavne predstavnike protivnika ovog sporazuma smo uzeli Tufts univerzitet iz SADa i Austrian Foundation for Development Research. Za razliku od zagovornika TTIP koji koriste ekonomski model Svjetske banke, protivnici koriste ekonomski model Ujedinjenih naroda. Po njihovom izračunu sklapanje TTIP će dovesti do gubitka 600.000 radnih mjesta u Europskoj uniji kao i pada BDPa, povećanja državnog manjka i pada plaća radnika na uštrb profita međunarodnih korporacija.

Obje ove skupine često navode kao primjer Sjevernoamerički sporazum o slobodnoj trgovini, ali u finalnoj analizi to uopće ne pomaže pošto bez obzira na prvobitna obećanja taj sporazum nije doveo do povećanja broja radnih mjesta u SADu dok je u Meksiku otvorio 700.000 radnih mjesta u industriji, ali i zatvorio 3 milijuna radnih mjesta u poljoprivredi.

Iako Europska komisija zagovora TTIP,a njen povjernik za trgovinu Karel De Gucht (2010-2014) je jedan od najvatrenijih zagovornika sporazuma on sam je priznao na kraju svog mandata da ne zna kakav će efekat prouzročiti TTIP na ekonomiju Europske unije.

U skladu s svim ovim ovdje navedenim i s obzirom na prilično loše stanje naše poljoprivrede i industrije kao i naše relativno niske plaće mišljenje Bloka umirovljenici zajedno je da će sporazum o Transatlantskom trgovinskom i investicijskom partnerstvu imati zanemariv efekat po našu ekonomiju. Također mi ne smijemo zaboraviti političku implikacije TTIP,a to je da on predstavlja zajedno s Transpacifičkim sporazumom ekonomski savez demokratskih država tako da Hrvatska realno govoreći nema druge opcije nego po mišljenju BUZa potpisati ovaj sporazum.

Za razliku od TTIP sporazuma mi iz Bloka umirovljenici zajedno smo iznimno zabrinuti zbog međunarodnog sporazuma o uslužnoj djelatnosti (TISA) oko kojeg se pregovara i koji će po našem mišljenju ako stupi na snagu imati katastrofalne posljedice za Hrvatsku ekonomiju. Razloga za naše protivljenje TISA sporazumu ima bezbroj počevši od udjela uslužnog sektora u našoj ekonomiji preko uplitanja u rad umirovljeničkih fondova pa sve do činjenice da će ovaj sporazum biti de facto iznad svakog hrvatskog zakona. Pojednostavljeno govoreći ako TISA sporazum stupi na snagu Sabor više neće moći donositi zakone koji su navodno protivni poslovnim interesima stranih korporacija. Zbog tih razloga Blok umirovljenici zajedno je protiv TISA sporazuma o kojemu se na žalost uopće ne govori u medijima.